

Студентський науковий гурток
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО СИНТАКСИСУ»
для здобувачів вищої освіти спеціальності 035 Філологія,
спеціалізації 035.01 Українська мова та література,
другого (магістерського) рівня

Керівник: проф. Володимир Барчук.

Загальні положення

Робота студентського наукового гуртка ґрунтується на Положенні про студентський науковий гурток, проблемну групу і кафедральний (міжкафедральний) науковий семінар Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Участь у роботі гуртка є добровільною. Мета гуртка – поглибити знання і навички студентів у царині науково-дослідної роботи, розширити знання з теоретичного та практичного синтаксису, формувати навички проведення наукової дискусії, сприяти підготовці кваліфікованої та евристичної дослідницько-кваліфікаційної магістерської праці.

Форми роботи: учасники гуртка опрацьовують загальні та індивідуальні проблемні питання сучасного синтаксису, готують реферативні повідомлення, публікації за обраною темою, беруть участь у дискусіях, презентують частини кваліфікаційної праці, здійснюють аналіз чи огляд повідомлень колег, опрацьовують та структурують джерела та матеріал з дослідницьких тем.

Порядок роботи наукового гуртка. Засідання наукового гуртка проводяться раз на два місяці згідно із планом роботи (третій четвер непарного місяця, 15.30, ауд. 311). Неформальне спілкування та консультування відбувається за потреби у межах усієї групи чи частини групи членів гуртка зазвичай за ініціативи учасників.

ПЛАН РОБОТИ НАУКОВОГО ГУРТКА

(засідання 1-5)

1. Синтаксис як граматична наука. Зв'язок синтаксису і морфології. Система синтаксичних одиниць. Структурні рівні у синтаксисі. Системні відношення у синтаксисі. Синтаксичні категорії.

Питання для дискусії:

1. Чому синтаксис центральна лінгвістична наука?
2. Як пов'язані морфологія і синтаксис?
3. Критерії визначення синтаксичних одиниць.
4. Синтаксичне моделювання.
5. Структурні рівні як відображення поліаспектності синтаксису.
6. Системотворчі структурні категорії і поняття у синтаксисі.

Науково-дослідницьке завдання: дібрати та охарактеризувати джерельну основу кваліфікаційної роботи.

Форми роботи: повідомлення, дискусія, реферативний огляд, презентація теми магістерської праці.

2. Проблемні питання синтаксису простого речення: синтаксичний статус вокатива, синтаксичний статус дієприслівника, одиниці мови і мовлення, односкладні і двоскладні речення, проблема неповних речень.

Питання для дискусії:

1. Чи вокатив має статус відмінка? Проблема синтаксичних функцій вокатива.
2. Дієприслівник як обставина, дієприслівник як таксисний предикат.
3. Проблеми моделювання синтаксичних одиниць. Мовленнєві конструкції як периферія синтаксису.
4. Чи є односкладні речення? Зв'язок в односкладних реченнях.
5. Неповні речення з погляду синтаксису мови та синтаксису мовлення.

Науково-дослідницьке завдання: кваліфікувати об'єкт та предмет дослідження магістерської роботи, визначити обсяг матеріалу дослідження.

Форми роботи: повідомлення, дискусія, реферативний огляд, презентація теми та компонентів магістерської праці.

3. Система синтаксичних одиниць. Структурні рівні синтаксису та синтаксичні одиниці. Функціональний аналіз у синтаксисі. Рівень словоформ. Сполучення слів (рівень простого речення). Сполучення речень (рівень складного речення). Питання аналізу дворядних сполучень слів. Питання аналізу підрядних сполучень слів. Сурядні сполучення слів.

Питання для дискусії:

1. Критерії визначення синтаксичних одиниць.
2. Проблема типології синтаксичних зв'язків.
3. Семантико-синтаксичні відношення і синтаксичні зв'язки.
4. Традиція та нові теоретичні концепції аналізу дворядних, підрядних та сурядних сполучень слів.

Науково-дослідницьке завдання: запропонувати підходи до аналізу об'єкта дослідження, визначити та обґрунтувати принципи композиції кваліфікаційної роботи.

Форми роботи: повідомлення, дискусія, реферативний огляд, презентація теми та компонентів магістерської праці.

4. Синтаксис складного речення. Проблема кваліфікації складного речення. Межа між простим та складним реченням. Зв'язок у складному реченні. Проблема сполучника. Проблема безсполучникових складних речень.

Питання для дискусії:

1. Сучасні концепції складного речення.
2. Проблеми моделювання складного речення.
3. Як корелює зв'язок у простому та складному реченнях?
4. Які погляди на безсполучникове речення у сучасній науці.
5. Градація засобів зв'язку у складному реченні.
6. Узагальніть підходи до типології складних речень.

Науково-дослідницьке завдання: презентуйте теоретичну основу кваліфікаційної роботи.

Форми роботи: повідомлення, дискусія, реферативний огляд, презентація теми та компонентів магістерської праці.

5. Типологія речень. Сполучникові і безсполучникові сурядні речення. Складні речення гіпотаксису. Дворядні сполучникові і безсполучникові речення. Підрядні сполучникові і безсполучникові речення. Співвіднесення синтаксису сполучень слів і синтаксису сполучень речень.

Питання для дискусії:

1. Сучасні концепції типології складного речення.
2. Як розв'язати протиставлення сполучникових і безсполучникових складних речень?
3. Складносурядні речення та сурядні сполучення слів. Форми сурядного зв'язку.
4. Семантико-синтаксичні відношення паратаксису і гіпотаксису.
5. Складні речення з недиференційованим типом зв'язку.

6. Два різновиди складних речень гіпотаксису.

7. Структурні синтаксичні трансформації.

Науково-дослідницьке завдання: презентуйте практичну (аналітико-описову) частину кваліфікаційної роботи.

Форми роботи: повідомлення, дискусія, реферативний огляд, презентація теми та компонентів магістерської праці.

Керівник гуртка

Володимир БАРЧУК

Завідувач кафедри української мови

Марія БРУС